

БИР МАКСАД ЙЎЛИДА

Шу йил 19-24 июн кунлари "Ўзбекистон маданийи ва санъати форуми" жамғармаси қошидаги "Келажак овози" ёшлар ташаббуслари маркази ҳамда "Мехр нури" хайрия жамғармаси ҳамкорлигидаги "Биз бир жамоамиз" шиори остида ёшларни бирлашишга чорловчи акция ўтказили.

Акция даврида ёшлар ташаббуслари маркази аъзолари дёярли барча вилоятларда бўлиб, шу ерлик ёшларнинг фоалиятлари билан учрашибилар, уларнинг орзу-интилишлари билан қизиқиб, ўзаро фикр алмашдишлар. Акция уч ўйнаши бўйлаб ўз ишини олиб борди. Биринчи ўйнаши аъзолари Фаргона, Андикон, Наманган, Кўқон шахарлари, инкини йўналашдигарлар esa Самарқанд, Карши, Термиз, Жиззах шахарларида бўлдилар. Бизнинг гурӯхимиз Навоий, Бухоро, Урганч, Нукус шахарларида ўтган акцияларда қатнашди. Авало, ҳар бир шахарда бу акцияга жиддий ёндошиб, пухта тайёрларлик кўрганлари бизни кувонтириди.

Шахарларда ўтган тадбирларнинг барчаси бир-биридан мазмунли бўлиб, ёшлар — тенгдошларимиз билан учрашибиларни бис куттандан ҳам аъло, ниҳоятда самимиз, кўнгилдаги дик ўти. Борган жойларимиздаги тадбирларнинг қизиқарли ва жонли ўтганлигининг асосий сабабларидан

бери, акция дастурининг мукаммал ишлаб қизилганинди.

Хайрия ва концерт дастурларида эстрада ҳонандалари Сардор Рахимон ва Улубек Раҳматуллаевларнинг ҳар бир чишики виляоти завшавқ улазишибин қолмай, уларни янги ишларга руҳлантириди. Гурӯхимиз аъзоларининг жойлардаги ёшлар билан тез муносабатда киришишларида, тадбирларнинг тартиблари, жонни ўтишида "Келажак овози" ёшлар ташаббуслари маркази бош координатори Ориф Назаров ҳамда "Мехр нури" хайрия жамғармаси вакили Азиз Сайдуллаевларнинг маслаҳати ва ўйл-йўрүклика катта ёрдам берди.

Хуласа қилиб айтганда, ҳар бир шахар ёшлари ўзларининг теран фикрлари, фаолиятлари билан ташаббускор ёшларнинг олдинги сафларида бўлишига лойик эканликларини намойиш килдилар.

Мухлиса ФАЙЗ

Суратда: тадбирдан лавҳа.

Қадимий ва бой тарихга эга Бухоро, Самарқанд, Хива, Кўқон, Тошкент, Термиз, Шахрисабз, Қарши шахарлари ўзининг нодир ёдгорликлари, гўзаллиги ва нафосати билан жаҳонга маълум ва машҳурдир.

Аждодларимизнинг юксак санъат намуналари бўлган ана шу тарихий ёдгорликларга диккат билан қаралса, улардаги ранг-барани нафис нақшлар орасида жуда моҳирлилар билан битилган арабий-форсий ёзувларни кўриш мумкин. Биноларнинг улкан пештоки, девори, шиппари ва эшиклигари ўйб битилган йилномаси, ривоятлар, ҳикмати сўзларни ўша даврнинг кўли гул истеъодли хаттотлари, сангтарошлари, усталиари ёзиг қолдирган. Уларнинг аксарияти бугунгача сакноти қолган ва тарихий жиҳатдан қимматли санъат асрларни хисобланади.

Мезмorchилик — давлар солномасидир. Ҳар бир мезморий обида ва ўндаги нодир ёзувлар майдан тарихий даврни таърифлаб берувчи қасида: Жумладан, бино, ким томонидан, қачон ва нима максадда курдирганинг хамда усталирнинг номларини ўнинг пештокидаги ёзувларни ўқиб, билиб олиш мумкин. Масалан, Тошкент шахрида XVI асрда курилган Кўкандош мадрасаси дарвазасининг кириш кисми сиркор парчиналарни кўйидаги битиклар мавжуд: "Ушбу ажойб бинони 1246 ҳижрий (милодий 1830-1831 й.) Азим Вали ўғли уста Муҳаммад тузатди". Кейин шундун деб ёзилган: "Бу бино сарой бош кўмандони Жаҳонгирбек ўғли Шодмонбек раҳбарлигига беъжирим килиб ишланди. Инсон ўлими ҳақ, бирор унинг килган ишлари абдий колади, кошин ишларни уста Олимжон бажарди". Шунингдеги Самарқанд виляоти Тим кишлогидаги Аработа мадрасаси милодий 977/78 йилларда курилганларни бинода муҳрланган тарихий битикларни ўзларни борди.

Чибитиклар максадидан ўзларни зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар.

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақиқатини бир-бирилар билан мухокама киладилар".

Хива, Кўқон, Шахрисабз, Термиз сингари қадимий шахарлардаги биноларда ҳам кўлбад тарихий битиклар мавжуд.

Қадимий қабротшларда ҳам кўп асрлик тарихдан гувахлик берув-

унинг зеб-зийнната ҳашаматли ажойб биноси ва саҳнлари унга келувчи ҳар бир им-майрифат талабаси учун багишланган, улар динда фойдали илмларнинг ҳақи

Минайхон ЖУМАНАЗАРОВА

ЯШИН БҰЛМАЙ ЯШАЙ ОЛМАЙМАН

Ойнинг жамолига бўлганман ошик,
Кундуз кўргим келиб ақим лол энди.
Куна тун ораси шунчалар қочик,
Висолга зор бўлиб, қаддим дол энди.

Йўқ нарсани излаб аҳволим забун,
Борига қалбимда ийдир қаноат.
Қандайдир илоҳий курдат бор, бетин
Юксак ўқуларни кўзлайди фракат.

Қисмат ҳәётимни этгайдир таъкиб,
Тақдир манглайманин кўйтаним ёзиб?
Яна минг дардларга жонимни ёқиб,
Яна севиб қолдим ақлимдан озиб.

Билмадим бунчалар мөхрға зорман,
Ховдирб қокаман кўзларинизга.
Менинг учун асло кўйинма,
Рухимдан паст туша олмайман,
Яшин бўлмай яшай олмайман.

Йўқотдим, изладим, топдим,
Бехудага ўтмади вактим.
Кўнглар ўхшамас ҳеч бир-бирига,
Ўқинимайман ўтган умрга.
Қокисам ҳам тоғинни тошига,
Сенсиз чидим чўқи бошига.
Магар турдим шул буюгимда,
Менинг учун асло кўйинма,
Рухимдан паст туша олмайман,
Яшин бўлмай яшай олмайман.

Дунёдаги энг азиз баҳтим,
Эрк, озодлик ҳам тужу таҳтиим,
Ўз кўнгламига ўзим сultonман,
Ор қиласман сендей «Ултондан».

ЙЎҚСАН...

Жонимининг иҷидасан,
Ёнимда йўқсан,
Ҳар кун тушимдасан,
Ўннингда йўқсан.

Яхши кўраман-у,
Кўра олмайман...
Жонимни бераман,
Тона олмайман...

Барбир излайман
Калбимда чўғсан,
Билмайман, нега йўқсан.

Билмадим, бунчалар мөхрға зорман,
Ховдирб қокаман кўзларинизга.
Менинг этмади сира дард-армон,
Интизорман яхши сўзларинизга.

СЕЗМАЙСАН

Сўқир парвонадай ўтга урилиб,
Сезмайсан, ловулаб ёнаётисан,
Кулга айланни ва қайта туғилиб,
Болу заҳарин ҳам кўши татирсан.

Бунчалик фидойи бўлганинг бежиз,
Субоб суюлмасин, ҳәётинг зое.
Дейдилар ошикнинг кўзлари ожиз,
Ишондим — сўйнинг сомиди соя.

Оёғи остига ташлаб ўзингни,
Эзлайдинг, кўтариб олмади кўлга.
Тошдан яратиб сен төгдай тўзимни,
Тони ҳайкал олдида айландинг қулга.

Сўқир парвонадек ўтга урилиб,
Сезмайсан, ловулаб ёнаётисан.

«Эринг икки сўзларни ўлтани,
Тириклийн қора ерга киргани».
Лафзин ютган номарларни кўп кўрдим,
Улямасдан гердайшиб юргани...

Бутун оқ деганинг эртан қора дер,
Соясидан кўркиб бир пана излар,
Ор-номусин соткни феъли бўйтитан,
Яшаш учун қингир бир чора излар.

Қизармайди асло бездек бетлари,
Аллақачон қотиб кетган этлари,
Бирорига газабланиб гапирсан,
Кўйидиради яна бошқа бадтари.

Садағанг кетайин хор бўлган телпак,
Сени кийиб паналади кўп эркак.
Бутун баъзи эрлар хотиндан бадтар,
Ўтмиш наҳот ёғон, наҳотки эртак...

КЎНГЛИМ-АЙ, КЎНГЛИМ...

Мисклаб йигтаним
қадоқлаб тўқилди,
Қобиргалар тогаймандан букилди,
Минг бир пушаймандан
бошим эгилиди,
Гуноҳкор ўзим...

Сўйганим, куйганим, яхши кўрганим,
Тўқдим ҳижрон ҳосилини терганим,
Борҳо очилиб, сочилиб юрганим,
Тиладим тўзим...

Ёлқинлаби ёниб адо бўламан,
Боримдан айримлиб гадо бўламан,
Ёр дей ўзимни фило қиламан,
Еттайдир кўзим...

Биламан, мен учун ёруг олам йўқ,
Дардим изҳорига қозғ-қалам йўқ,
Тону тарози кўн, бошга балом йўқ,
Ай, кўнглим-ай, кўнглим...

Қорақалпоқ тилидан
Рустам МУСУРМОН таржимаси

— билмаймиз", дейишгани ҳам кулоғига чалинган. Ростдан, қаерлик экан? Шевасидан чамалайдиган дарахадаян гапирмайди-я... Ҳарқалай, ўзимининг водийидан бўлса кулоғ. Ислим нимайкин?.. Журъат шуларни сўрамоқчи бўлди-ю, фрикрандиган қайти. Ҳа, унга қаерлик бўлди нима, ким бўлди — нима?.. Аслида, Журъатнинг серглакмаларга тоқати йўқ, аммо ён шериги мис этмай ўтираверса, одам дам бўлбай кетади-да.

Базм авхидга. Ўтра бўйли, бақалоқдан келган, лунжлари хиёл "уси" чиқкан ўтиз шарларига яка ижроқи овозининг борича "Эй, санам!.. Эй, санам-а-м!" деб бўйлар, шунчаки бўзламас, балки айюнхансон соларди. "Боякишнинг томоги йиртилиб кетмаса гўргайди, — ўйлади Журъат. — Раҳматли Аҳмад Зоир тирилиб келиб, бу машҳур кўшиғини маҳ шоҳандга, шу таҳтида ёшигит колса, хонишининг кўлидан торини тортиги олиб, унинг бошига түшшариди.

Журъат камсумук ҳамтобонигин нариги стодлаги кимзурга тор ба тараған либос кийишган, обдон ороланишган жувонларни қизларга тикилаётган кимзурга таҳтида, кусласдан туртталди, бурчакда тўй бўлиб таршиган кизлар, аёллар ва болалар ўйнинг тушшагандардан — мисоли "От келди"га сакраётгандардан таҳлаттандиган шоҳкини мусика гапни гапга қовуштираси, ўтирганлар юрганлар, умуман ҳамма бланд овозда сузлашар, гала-говур ини бузилиб тўзиган ково-қариларни ғўнгилашини ёслатарди.

Журъат тегага қаради. Осмон қўзиға тўртбурчан бўлиб кўринди. Рўпарадаги кўндаланг тушган ўйнинг деразаларидан айримлар аёллар (битта-икита майкачан ёрек ҳам) ром таҳига кўркапларни босишиб базм томоша килишади.

Журъат нотанишлар орасида ҳамон ўнгизсанланарди.

Дастурхонда ноз-незматлар бисёр. Суюк овсатдан кейинк ўқи шитидан кабоб тортилди. "Топғанлар тоби, яшаганлар яшайти", — деб кўнглиди ўтказди.

Журъат чаларон танишига "кўши" бўлиб колганига ҳам шукр қилиб ўтири. Уларнинг мудозаматлари "олинг-олинг"дан нарига ўтмасди. Зимдан кўз югуртирган йигитнинг дикатининг ҳамсоясигин одими ва уринганрок кийим-боши, пиджагининг елка кисмими кўтариб турган ўхқи кифтиради тортди. Бу кифтилар қояда олисадан ниманидир мўлжаллаётган бўргут қанотларининг тирсагини ёслатар ва бу хоти соҳибига қандайдир домантири, аламзода махлук сиёхини беради. Кую туташ қошлари, киррадор бурни янада узун ва беўхшов кўринади.

Одамовирош бу шахс маҳаллада пайдо бўлганидан бериям хийла вакт ўтиди, лекин у жамоат билан негадир киришиб кетолмайди. Мавзака-маросимларга ҳам кўнда араплашавермайди. Ни-маддинорозиди, дондур тўрсайбиди.

Журъат чаларон танишига "кўши" бўлиб колганига ҳам шукр қилиб ўтири. Уларнинг мудозаматлари "олинг-олинг"дан нарига ўтмасди. Зимдан кўз югуртирган йигитнинг дикатининг ҳамсоясигин одими ва уринганрок кийим-боши, пиджагининг елка кисмими кўтариб турган ўхқи кифтиради тортди. Бу кифтилар қояда олисадан ниманидир мўлжаллаётган бўргут қанотларининг тирсагини ёслатар ва бу хоти соҳибига қандайдир домантири, аламзода махлук сиёхини беради. Кую туташ қошлари, киррадор бурни янада узун ва беўхшов кўринади.

Мусика тўхтаб, ўйнайётганлар жойла-рига ўтиришиб. Қўшикчи буқлорлик рўмоласи билан ўзини, бўйинни артди, шоғирдларидан бирни узатган чойдан хўплади-да, яна ашулани бошлаб юборди:

"Мен ётаман ойдинда,"

"Кур ҳарим сенда..."

Ўртада бирдан ўша таманно пайдо бўлди: уни бирор тортдими ёзи ошикни, оиласи ҳам борми, йўқми

риб чиқдими, Журъат пайқамай колди. Жувон тўлиши бошлаган бўлса ҳам, ҳаракатлари енгил эди, у шоҳ ташлаб ўйргалай кетди.

Даврага жон кирди. Айниқса, чугурчада чугурлаштаган катта-қичик, бўлалар, кизчалар атрофдан ёпирилиб, ўтрага қизбек кетишид, издиҳом музозимларни уларни тартибига чакириб, гоҳ писаласи оркага ҳайдашарди. "Томаша" ёса бир оздан кейин худди чигрткалардай яна бостириб келаверади. Тўйчилик-да.

Мехмонлар сафма-саф тизилиб, ўйнайтишарни узатишар, кистиришарди. Дўлписи тагига тул тиқаётланларда жувон ўйнанган тұхтаб, кўулларини оркароқка керип, тек тириб беради. Ҳадемади ўнинг дўлписи атрофи ҳажвий журналдаги суратларга ўшаб колди.

Журъат камсумук ҳамтобонигин нариги стодлаги кимзурга тор ба тараған либос кийишган, обдон ороланишган жувонларни қизларга тикилаётган кимзурга таҳтида, кусласдан туртталди, бурчакда тўй бўлиб таршиган кизлар, аёллар ва болалар ўйнинг тушшагандардан — мисоли "От келди"га сакраётгандардан таҳлаттандиган шоҳкини мусика гапни гапга қовуштираси, ўтирганлар юрганлар, умуман ҳамма бланд овозда сузлашар, гала-говур ини бузилиб тўзиган ково-қариларни ғўнгилашини ёслатарди.

Журъат тегага қаради. Осмон қўзиға тўртбурчан бўлиб кўринди. Рўпарадаги кўндаланг тушган ўйнинг деразаларидан айримлар аёллар (битта-икита майкачан ёрек ҳам) ром таҳига кўркапларни босишиб базм томоша килишади.

Журъат нотанишлар орасида ҳамон ўнгизсанланарди.

Дастурхонда ноз-незматлар бисёр. Суюк овсатдан кейинк ўқи шитидан кабоб тортилди. "Топғанлар тоби, яшаганлар яшайти", — деб кўнглиди ўтказди.

Журъат чаларон танишига "кўши" бўлиб колганига ҳам шукр қилиб ўтири. Уларнинг мудозаматлари "олинг-олинг"дан нарига ўтмасди. Зимдан кўз югуртирган йигитнинг дикатининг ҳамсоясигин одими ва уринганрок кийим-боши, пиджагининг елка кисмими кўтариб турган ўхқи кифтиради тортди. Бу кифтилар қояда олисадан ниманидир мўлжаллаётган бўргут қанотларининг тирсагини ёслатар ва бу хоти соҳибига қандайдир домантири, аламзода махлук сиёхини беради. Кую туташ қошлари, киррадор бурни янада узун ва беўхшов кўринади.

Мусика тўхтаб, ўйнайётганлар жойла-рига ўтиришиб. Қўшикчи буқлорлик рўмоласи билан ўзини, бўйинни артди, шоғирдларидан бирни узатган чойдан хўплади-да, яна ашулани бошлаб юборди:

"Мен ётаман ойдинда,"

"Кур ҳарим сенда..."

Ўртада бирдан ўша таманно пайдо бўлди: уни бирор тортдими ёзи ошикни, оиласи ҳам борми, йўқми

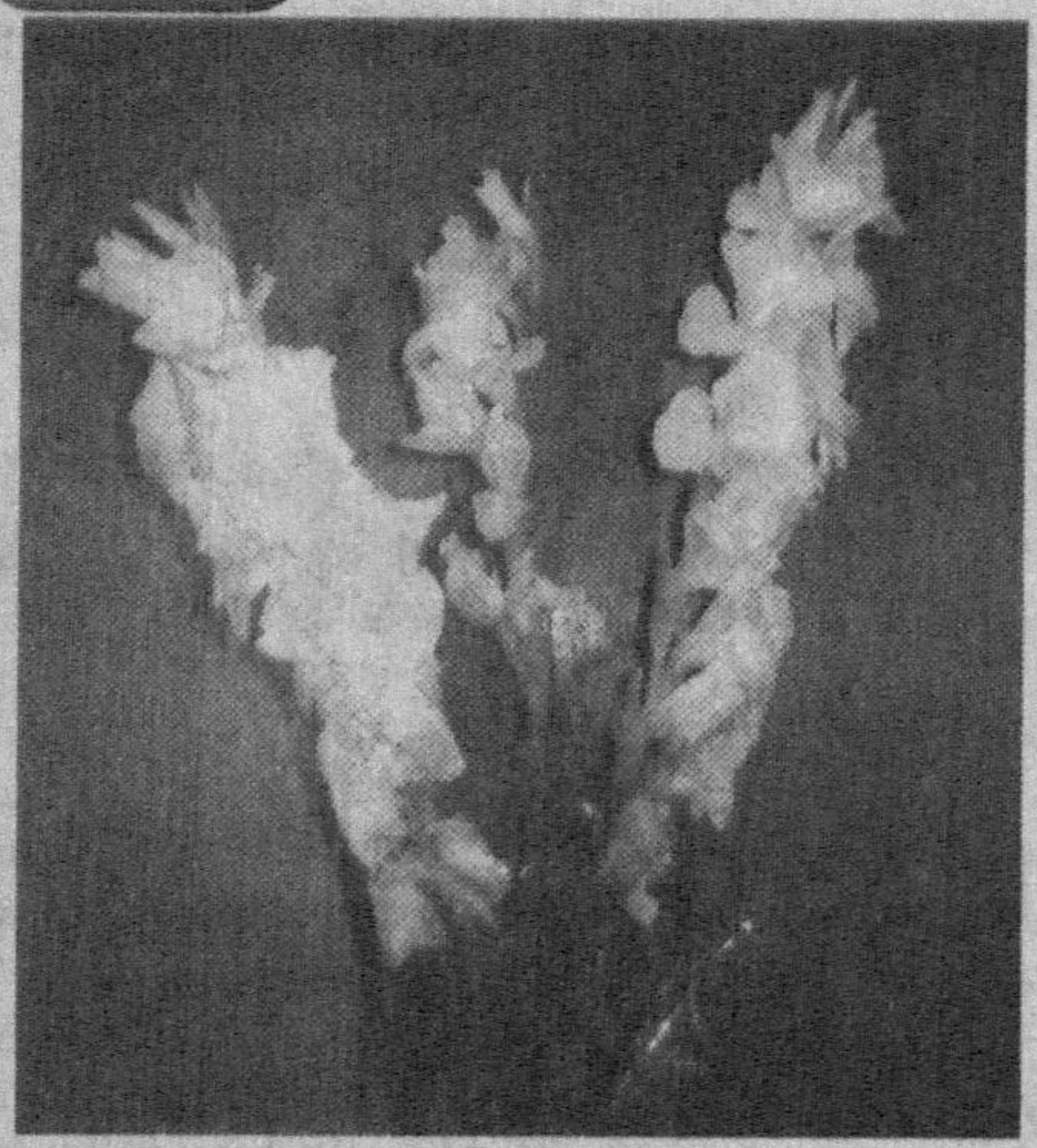
риб чиқдими, Журъат пайқамай колди. Жувон тўлиши бошлаган бўлса ҳам, ҳаракатлари енгил эди, у шоҳ ташлаб ўйргалай кетди.

Даврага жон кирди. Айниқса, чугурчада чугурлаштаган катта-қичик, бўлалар, кизчалар атрофдан ёпирилиб, ўтрага қизбек кетишид, издиҳом музозимларни уларни тартибига чакириб, гоҳ писаласи оркага ҳайдашарди. "Томаша" ёса бир оздан кейин худди чигрткалардай яна бостириб келаверади. Тўйчилик-да.

Мехмонлар сафма-саф тизилиб, ўйнайтишарни узатишар, кистиришарди. Дўлписи тагига тул тиқаётланларда жувон ўйнанган тұхтаб, кўулларини оркароқка керип, тек тириб беради. Ҳадемади ўнинг дўлписи атрофи ҳажвий журналдаги суратларга ўшаб колдади.

Журъат чаларон танишига "кўши" бўлиб колганига ҳам шукр қилиб ўтири. Уларнинг мудозаматлари "олинг-олинг"дан нарига ўтмасди. Зимдан кўз югуртирган йигитнинг дикатининг ҳамсоясигин одими ва уринганрок кийим-боши, пиджагининг елка кисмими кўтариб турган ўхқи кифтиради тортди. Бу кифтилар қояда олисадан ниманидир мўлжаллаётган бўргут қанотларининг тирсагини ёслатар ва бу хоти соҳибига қандайдир домантири, аламзода махлук сиёхини беради. Кую туташ қошлари, киррадор бурни янада узун ва беўхшов кўринади.

Мусика тўхтаб, ўйнайётганлар жойла-рига ўтиришиб. Қўшикчи буқлорлик рўмоласи билан ўзини, бўйинни артди, шоғирдл

Омадимизни қарангли, бензин наоси курт, писта, ичимлик сувлари со-тиладиган жойини түбрисига келгандага панд берди. Башка жойда бўлса, ахволимиз не кечарди. Хайдови йигит уриниб кетди. Мен эса йўлнинг нариги томонига ўтиб, бирор бирегулик харид қиммоқчи бўлдим.

Сотувчи куз тижорат нашрларидан бирини ўқиб ўтирган экан. Шу кадар берилиб ўйиётганидан аввалига мена эътибор бермади. Кейин газетадан бўшини кўтариб:

ДАСТУРХОНГА МАРҲАМАТ!

— Олинг, эчкининг курутни, пулининг ўзиниг билан кетади, — деди.

— Бир нарсага тушумайман-да, синглим, — дедим жудий оҳанга. — Гўшт олсангиз, ҳаммаси кора кўнкорники, курут олсангиз, бари эчкини. Шунча

Факат, битта мулоҳазам бор. Кейнинг пайтларда негадир эрракларнинг роли сусайиб кетапти. Эрраклар бўшашиб кетиши. Мактабда асосан аёллар, бозорда — аёллар, болалар тарбияси

ман, бир саҳифа килиб ёритсаларнинг яхши бўларди-да, — деди у ёш йигитчалардаги кўнвон оҳанга.

— Борис ака, яна беш йил сабр килиб турсиз, белгиланган тартиба кўра юбилейлар 60, 70, 80, 90 ёнда нишонланади, — дедим.

— Юз ёшдан кейин ҳар йили юбилей кўлиши мумкин. Бир йозу ўн ёшдан кейин ҳар ойда, бир ўзюн йигирмадан сўнг ҳар ярим соатда, ҳар нафас олганда юбилей кўлса бўлаверади.

— М-да, — деди Борис ака ўйга толиб, — жуда чукур ўйланган тартиб экан...

Эллиқальдадан Неъматилла Худойберганов телефон килди. Матбуот байрами билан жамоа азъоларини табриклиди. Газетани доимий равишда ўқиб бораёттанини айтиб, кейнги сонларда эълон қилинган бир неча мақолаларни тилга олди. ёш ижодкорларнинг "Акчакўл илхомлари" республика учрежденига таклиф этди.

Байрам куни эрталаб шоир Турсун Али қўнғирок килди. "Эрталаб ош бор эди, Азим Суюн билан бордик, кечи сизни топа олмадик, телефоннинг жавоб бермади. Узимиз зур ош бўлган экан-да. Ҳа, майли, байрамлар яхши ўтсин", деди. Гўшакни кўшишим билан ҳавосар шири кизларимиздан бири Рустам Мусурмонни сўраб килди. "Синглим, менга ҳам керак эди. Тархирийат пайшана кунларни келади, унча кўрсангиз, биздан ҳам дуои салом донг", дедим.

Кун бўйи қўнғироклар овози тинмади. Энг асосиси, байрам билан бирбиримизни самимий табриклиди, бирбиримизга ижодий муввафқиятлар тиладик, номерга мўлжалланган материаларни пешма-пеш ишлаб тушурдик.

Кечига яхши келгуси соннинг режасини тузид олдик ва байрам баҳонасида сурратта тушдик.

Бугун, ушбу сатрларни ўқиётганингизда, биз газетани чиқарив олиб, байрамона тушлик қўлайтган бўламиш.

Байрам муборак, дастурхонга марҳамат!

Ахмад ОҒА

эчкининг гўшти қаёқка кетаркин-а?..

Сотувчи куз мумомбираона кулиди ва бирдагина сўраб қолди:

— Амаки, қарда ишлайсиз?

Тўғрисини айтгим кеди:

— Газетада ишлайман, журналистман.

— "Даракчи"дами?

— Йўк, "Даракчи"да ишламайман, — дедим шоша-шича.

— "Хордик"да ишлайсизми?

— "Хордик"да ҳам ишламайман.

— Ҳа, билдим, "Бегойим"дансиз?

— Топмадингиз.

У яна уч-тўртта тижорат газеталарининг номини тилга олди. Йўк, дедим. Шундек газеталарда ишламаслигим учун менга шунақанги ачиниш билан қардики, тортишиб ҳам ўтириш, бир кило курутинг пулни нақдсанаб бердиму орқага кайтидим.

— Умрим етмаслигини биламан, аммо суклю вафодоримга садоқатим боис, ба ишни бир ўзимга кўйиб беринглар.

Хуршид Дўстмуҳаммад бу ривояти айтар экан "Журналист ҳам худди шу чумолига ўшҳайди, севган касбига бутун умрими бахш этиди", деди.

Бу фикра кўшилмасликнинг иложи йўқ, Журналистиңнинг меҳнати чумолигин заҳматидан асло қолишибади. Журналист чумолига ўшҳаб, гоҳ ўзидан катта ва оғир юнни елкасига олади.

Кўйондан қайтаётганимизда до-вонда машинамиз бузилиб қолди.

Матбуот байрами арафасида рес-публика Маънавият тарғиботи маркази бир гурӯҳ журналистларни йигиб, маҳалла фоаллари иштирокида мухтасар йигин ўтказди. Маънавият соҳасини ёртаётганд журналистларга совғасалом улащи.

Матбуот сарбоби ошда ўзининг кутлуг саксон оли ёшини қаршилаётган устоз Зиёд Есенбовни кўриб колдим. Кучоқлашиб кўришдик. Одатагидек дуо килдилар: "Газетани ўқиб турибман. Илоҳим саксондан сакраб ўтиб, тўқон билан тўкнишиб, юз билан юзлашиб юринглар. Еганинг кўй

аёлларга қолган. Маҳаллада йигилиши бўлса, эрраклар ўзларини олиб кочишиди. Матбуот бу масалага жудий эътибор бериши керак-ку. Нега энди шу тўғрида ёзмасизлар?..

Эътиroz ўринни эди, шу боис савол берувчini бутун зал олқинлар билан кўллаб-куватлади. Йигилиш хайятида ўтирган Минҳожиддин Мирзо ва мен ҳам.

— Ола, — дедим савол берган аёлага муроҳаат этиб, — жуда муҳим масалани кўтаридингиз, бу мавзуга, албатта, эътибор берамиз. Факат, бир нарсани аниқлаб олайлик. Сиз: "Эрраклар бўшашиб кетди", деганингизда хайятада ўтирган эрракларни кўзда тутишган бўлсангиз керак...

— Йўк-йўк, сизларни кўзда тутишдим, — деди савол берувчи шошапиша.

Эрталаби нахор ошда ўзининг кутлуг саксон оли ёшини қаршилаётган устоз Зиёд Есенбовни кўриб колдим. Кучоқлашиб кўришдик. Одатагидек дуо килдилар: "Газетани ўқиб турибман. Илоҳим саксондан сакраб ўтиб, тўқон билан тўкнишиб, юз билан юзлашиб юринглар. Еганинг кўй

аёлларга қолган. Маҳаллада йигилиши бўлса, эрраклар ўзларини олиб кочишиди. Матбуот бу масалага жудий эътибор бериши керак-ку. Нега энди шу тўғрида ёзмасизлар?..

Эътиroz ўринни эди, шу боис савол берувчini бутун зал олқинlар билан кўллаб-куватлади. Йигилиш хайятида ўтирган Минҳожиддин Мирзо ва мен ҳам.

— Ола, — дедим савол берган аёлага муроҳаат этиб, — жуда муҳим масалани кўтаридингиз, бу мавзуга, албатта, эътибор берамиз. Факат, бир нарсани аниқлаб олайлик. Сиз: "Эрраклар бўшашиб кетди", деганингизда хайятада ўтирган эрракларни кўзда тутишган бўлсангиз керак...

— Йўк-йўк, сизларни кўзда тутишдим, — деди савол берувчи шошапиша.

Борис ака, яна беш йил сабр килиб турсиз, белгиланган тартиба кўра юбилейлар 60, 70, 80, 90 ёнда нишонланади, — дедим.

— Юз ёшдан кейин ҳар йили юбилей кўлиши мумкин. Бир йозу ўн ёшдан кейин ҳар ойда, бир ўзюн йигирмадан сўнг ҳар ярим соатда, ҳар нафас олганда юбилей кўлса бўлаверади.

— М-да, — деди Борис ака ўйга толиб, — жуда чукур ўйланган тартиб экан...

бўлсин, кўрганинг тўй бўлсин...". Тушликда хонага саксондан сакраб ўтган устоз Мақсуд Кориев кириб келдилар. Газнавийлар хакидаги романнинг иккичини китобини бўшлабдилар. Шу асадади бир парча ваъда қилдилар.

Тушдан кейин Муртазо Султоновдан, одатагидек, табрик келди. Оқ, қарсанг сукун кирадиган анвойи гуллар, ўзаро келишиб, гулни шундок иссиқда газета материалыни чидам билан ёзиб ўтирган Муқаддасхонга сова килдик. Шу гул байрамини ягона мукофоти сифатида бир неча кун таҳририят қабулхонасини безаб турди.

Кечроқ ошхонада ярим кося ламмони иштаҳа билан тановул қилаётган ёзувчи Борис Пак билан учрашиб қолдим.

— Эртага байрам, табриклайман. Бу йил 75 ёнга тўлман, катта юбилей қиммоқиман, дўст-қадрдорларни чакира-

АЗИЗ АКА СЎЙЛАР

ҲАНГОМА

(Азиз Абдураззок хотириласига)

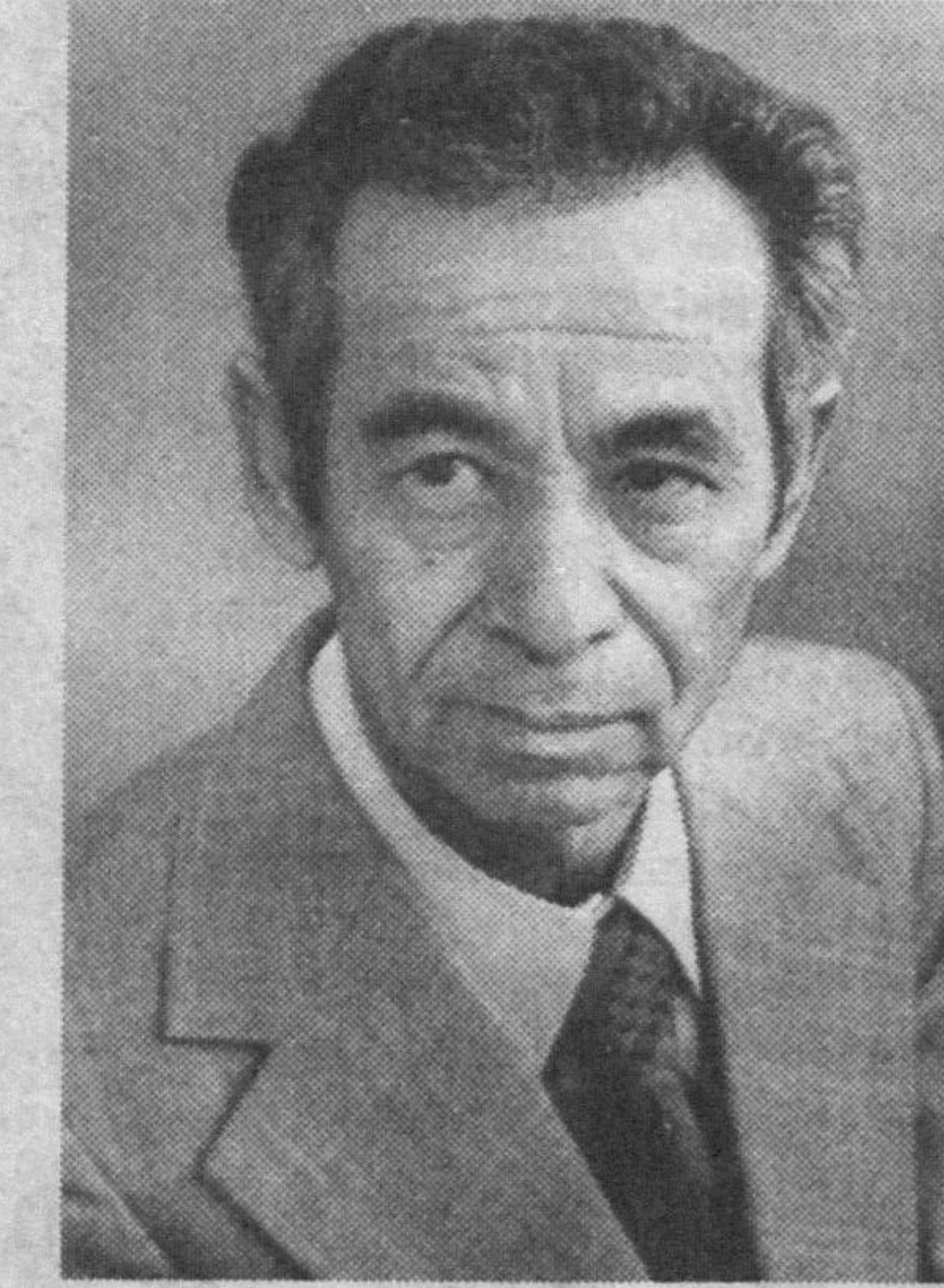
Демак, салқин ариқ бўйида
Дўсту ёлар дарава курибди,
Азиз ака бу дам сурда
Зўр ҳангома сўйлаб турибди...

Кузак — серфайз, фасли дилорам,
Пахтазорлар олади кўзни.
Туш пайтада шийлонда ором
Олсанг, бардам сезасан ўзни.
Кенг дадади шийлон томондан
Таралади кучли қаҳҳаҳа,
Азиз ака келса межмонза,
Дараврага кўрсолар шунаقا...

Бурканмоқда ер опот корга,
Кўк ўтказар унни элакон.
Азиз ака ёнига чорлаб,
Болаларга айтар эртаклар.
Кор ҳакида қизик ривоят
Тинглаб, ошар уларнинг шавзи.
Азиз ака бундан шод юзим,
Бола бўлиб тошади завқи...

Азиз ака, сиз бугун қайда,
Қай гўшани тутгансиз макон?
Осмондами — юлдуза, ойда,
Юрибизими куладириб ҳамон.
Дараваларда этиласиз ёё,
Бизлар бунда қўйсайлиз сизни.
Лутфингиздан кўнгиллар обод,
Согинамиз латифагизни!

Гулом ШОМОРОД

Азиз Абдураззок хотириласига

Демак, салқин ариқ бўйида
Дўсту ёлар дарава курибди,
Азиз ака бу дам сурда
Зўр ҳангома сўйлаб турибди...

Азиз Абдураззок хотириласига
Демак, салқин ариқ бўйида
Дўсту ёлар дарава курибди,
Азиз ака бу дам сурда
Зўр ҳангома сўйлаб турибди...

"Шум Бола" хиргойиси

ҚУЙИБ ҚОЛТАНМАТ

ШИЛҚИМ ОШИҚ НОМИДАН ЎХШАТМА

Мояндан пичагина "қуйиб" қолганиман,
Улфатларга эриб бироз "нин" қолганиман.
Пули излаб хотин ўқлов ўқталганида,
Шўрлик бошга тоғорани кийиб қолганиман.

Ишхонада бир санамни
севиб қолганиман,
Юрагимда ажаб туйгу туйиб қолганиман.
Кайфчиликда ул санамни

исмини ҳатто
Айтворай деб, зурга тилим
тийиб қолганиман.

Ошиқман-да, пўрим кийим
кийиб олганман,
Хотинимга қовоқларим уйб олганман.
Санамонга ёқиши учун

пардозлар қилиб,
Шимни ўқдай дазмоллай деб
куйиб қолганиман.

Ул санамнинг акалари билиб қолиб,
Аямасдан дўшносласи қувиб-солиб.
Хозир ўйда хотинжоннинг кўнглини олиб,
Хамир қориб, чучваралар туйиб қолганиман.

Момоларни ўтларга ўрамантиз,
Лозимларга сарқит деб қарамантиз,
Отаниздан тор шимга пул сўрамантиз,
Атлас кийган қирқ кокили

қизлар қани?

Момоларни ўтларга ўрамантиз,

Лозимларга сарқит деб қарамантиз